

Περί της ΤΤΙΡ, ΤΡΡ, JEFT, ΝΑΦΤΑ

29 Μαΐου 2015.

Έρχεται απειλητική η Διατλαντική Συμφωνία (την ανέβαλε προσωρινά ο Τραμπ)

Τα μεγάλα σχέδια: Μια Διατλαντική Συμφωνία (Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων, (Transatlantic Trade and Investment Partnership - **ΤΤΙΡ**) και μια ανάλογη των χωρών του Ειρηνικού (Trans-Pacific Partnership - **ΤΡΡ**). Η πρώτη είναι ανάμεσα στις **ΗΠΑ-Καναδά και Ε.Ε.**, η δεύτερη περιλαμβάνει **ΗΠΑ, Καναδά, Μεξικό, Χιλή, Περού, Ιαπωνία, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Σιγκαπούρη, Μαλαισία, Μπρουνέι και Βιετνάμ**. Οι δυο συμφωνίες καλύπτουν το 72,5% του παγκόσμιου εμπορίου και των παγκόσμιων επενδύσεων και έχουν στόχο την άρση κάθε υφιστάμενης ρύθμισης που περιορίζει τα δυνητικά κέρδη των πολυεθνικών εταιρειών των ΗΠΑ και της Ε.Ε. Προσβλέπει στη δημιουργία νέων αγορών με το άνοιγμα του δημοσίου και των δημόσιων υπηρεσιών στον ιδιωτικό ανταγωνισμό και είναι ένας τρόπος να παρακαμφθούν τα προβλήματα που προκύπτουν στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου **απομονώνοντας την Κίνα, Ρωσία, Ινδία και λοιπές χώρες.**

Ας δούμε όμως πιο συγκεκριμένα περί τίνος πρόκειται:

1. Ανατρέπεται το ευρωπαϊκό μοντέλο για το κράτος και το δημόσιο και επιβάλλεται ολοκληρωτική απελευθέρωση της αγοράς υπηρεσιών. Η εύηχη λέξη «απελευθέρωση» είναι ο γνωστός ευφημισμός και σημαίνει το ακριβώς αντίθετο, ότι **ανοίγει ο δρόμος στις ιδιωτικές επιχειρήσεις να αναλάβουν οποιονδήποτε τομέα δημοσίων υπηρεσιών επιθυμούν, όπως η υγεία, η παιδεία, το νερό κ.λ.π. χωρίς κανέναν ουσιαστικό περιορισμό.** Επειδή το θέμα εγείρει πολλές αντιδράσεις υπήρξαν πληροφορίες ότι ενδέχεται να εξαιρεθούν κάποιες υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Ωστόσο, τελικά, μάλλον δεν θα εξαιρεθούν και θα αντικατασταθούν από εξαιρέσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες ασφαλείας, όπως είναι η δικαιοσύνη, η φύλαξη συνόρων και ο έλεγχος εναέριας κυκλοφορίας.

Η ΤΤΙΡ καθιστά επιπλέον ουσιαστικά αδύνατη την ανατροπή οποιασδήποτε ιδιωτικοποίησης δημόσιας υπηρεσίας και την επαναφορά της στον έλεγχο του δημοσίου. Και τούτο γιατί οι ξένοι επενδυτές θα έχουν δυνατότητα προσφυγής (όπως θα δούμε παρακάτω) κατά των χωρών υποδοχής για απώλεια κερδών. Από αυτό τον κανόνα ουσιαστικά δεν εξαιρούνται και οι ντόπιες επιχειρήσεις δεδομένου ότι θα μπορούν να προσφύγουν για ανάλογες περιπτώσεις μέσω θυγατρικών τους που διατηρούν στο εξωτερικό.

Η ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση της υγείας κατά τα πρότυπα των ΗΠΑ, αντιμετωπίζει αντιδράσεις, καθώς το σύστημα λειτουργεί μόνο για όσους έχουν χρήματα, επιδρά, προς το παρόν, ανασταλτικά.

Μαζί με την απελευθέρωση των δημοσίων υπηρεσιών ανοίγουν μέσω της συμφωνίας και οι δημόσιες συμβάσεις στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό σημαίνει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση δεν θα μπορεί να εφαρμόζει οικονομικές πολιτικές που υπηρετούν κοινωνικούς και περιβαλλοντολογικούς σκοπούς, όπως για παράδειγμα η προώθηση προγραμμάτων για κατανάλωση τοπικών προϊόντων ή η προστασία παραλιών και δρυμών από επιχειρηματικές εκμεταλλεύσεις.

2. Καθιερώνεται μια νέα λογική στις διακρατικές συμφωνίες. Η λογική αυτή πρωτοεμφανίστηκε στη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ Ε.Ε. και Καναδά. Είναι γνωστή με το όνομα **'list it or lose it'** ('δήλωσέ το ή το χάνεις'), που σημαίνει πως **ό,τι δεν προβλέψεις στη λίστα εξαιρέσεων το χάνεις οριστικά.** Ο κίνδυνος εγκλωβισμού μιας χώρας σε αυτή τη λογική, σε αντίθεση με αυτό που μέχρι τώρα ισχύει, ότι δηλαδή κάθε συμφωνία περιλαμβάνει μόνον όσα ρητώς εμπεριέχονται σε αυτήν, καθιστά την κάθε συμφωνία παγίδα χωρίς έλεγχο και διαφυγή. Αυτό σημαίνει πως αν παραληφθεί στην αρχική συμφωνία κάποιο προϊόν ή υπηρεσία (ακόμα και δημόσια όπως η παιδεία) που προστατεύεται από την

ιδιωτικοποίηση, δεν μπορεί στο μέλλον να αποφύγει την ιδιωτικοποίησή της και να επιστρέψει σε καθεστώς προστασίας.

3. Η εφαρμογή της διατλαντικής συμφωνίας αποτελεί κίνδυνο για τους φυσικούς πόρους και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Κατά τους υπολογισμούς των διαπραγματευτών η συμφωνία θα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα με έντεκα επιπλέον τόνους διοξειδίου του άνθρακα τη στιγμή που υπάρχουν δεσμεύσεις για μείωση των εκπομπών με τη συμφωνία του Κιότο. Στην πράξη καταργεί βασικούς περιβαλλοντικούς κανονισμούς που εγγυώνται σχετικά καλά επίπεδα ασφαλείας, όπως για παράδειγμα ο ευρωπαϊκός κανονισμός REACH για τα χημικά προϊόντα. Ο κανονισμός αυτός, που υπακούει στην αρχή της προφύλαξης, υποχρεώνει τις βιομηχανίες να αποδείξουν ότι μια χημική ουσία είναι ασφαλής προκειμένου να λάβουν άδεια εμπορικής εκμετάλλευσης. Στις ΗΠΑ ο σχετικός νόμος για τον Έλεγχο των Τοξικών Ουσιών υποχρεώνει το δημόσιο να αποδείξει ότι μια χημική ουσία δεν είναι ασφαλής, ώστε να υποχρεωθεί η βιομηχανία να περιορίσει τη χρήση της. Όχι να την απαγορεύσει και η βιομηχανία να αποσύρει από το εμπόριο τα σχετικά προϊόντα που περιέχουν την ακατάλληλη χημική ουσία, μέχρι να αποδείξει πως δεν είναι επιβλαβής, δεδομένου ότι ο νόμος επιτρέπει τη λήψη του 'λιγότερου επαχθούς' μέτρου, που εν προκειμένω μεταφράζεται ως περιορισμός και όχι απόσυρση που κοστίζει στη βιομηχανία. Για του λόγου το αληθές ο αμερικανικός Οργανισμός Προστασίας του Περιβάλλοντος έχει επιβάλλει περιορισμούς σε μόνον 6 από τις 84.000 χημικές ουσίες που κυκλοφορούν στην αγορά των ΗΠΑ. Ενώ η Ε.Ε. έχει απαγορεύσει τη χρήση 1200 χημικών ουσιών στα καλλυντικά, στις ΗΠΑ απαγορεύονται μόνον 12.

Ακόμα κινδυνεύουν με κατάργηση οι κανόνες αειφορείας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, καθώς συνιστούν το βασικό εμπόδιο για να επεκτείνουν και στην Ευρώπη τις δραστηριότητές τους οι αμερικανοί παραγωγοί αγροκαυσίμων. Αποδυναμώνεται η ευρωπαϊκή οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων, ώστε να αυξηθούν οι εξαγωγές προς την Ε.Ε. από τα διυλιστήρια των ΗΠΑ βρώμικου канаδικού πετρελαίου που εξορύσσεται από κοιτάσματα ασφαλτούχας άμμου με ανυπολόγιστες δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Το σημαντικότερο όμως όλων είναι ότι η συμφωνία TTIP θα επεκτείνει και στον ευρωπαϊκό χώρο την **εφαρμογή της μεθόδου της υδραυλικής ρωγμάτωσης στην εξόρυξη φυσικού αερίου**, μιας μεθόδου που χαρακτηρίζεται από τις μεγάλες καταστροφές τις οποίες προκαλεί στο φυσικό περιβάλλον.

4. Με την TTIP καταργούνται οι περιορισμοί που αφορούν τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς, τη χρήση φυτοφαρμάκων και τη διάθεση βοδινού κρέατος με ορμόνες και αυξητικές ουσίες, οι οποίοι ισχύουν σήμερα στην Ε.Ε.

Στην Ε.Ε. ισχύει η 'αρχή της προφύλαξης', που σημαίνει ότι οι εταιρείες που θέλουν να κυκλοφορήσουν ένα νέο προϊόν υποχρεούνται να αποδείξουν ότι είναι ασφαλές πριν τη διάθεσή του προς κατανάλωση, αντί οι κρατικές υπηρεσίες να πρέπει να αποδείξουν ότι το προϊόν είναι επικίνδυνο και να εμποδίσουν την κυκλοφορία του. Στις ΗΠΑ δεν εφαρμόζεται αυτή η αρχή της προφύλαξης και τα πρότυπα ασφαλείας τροφίμων είναι πολύ κατώτερα των ευρωπαϊκών. **Το 70% των μεταποιημένων τροφών που πωλούνται στις ΗΠΑ περιέχουν γενετικά τροποποιημένα συστατικά.** Στην Ε.Ε. οι αντίστοιχες τροφές φέρουν υποχρεωτική σήμανση, ενώ στις ΗΠΑ δεν φέρουν καμιά διακριτική σήμανση, ώστε να γνωρίζει τα στοιχεία του προϊόντος ο καταναλωτής. Το ίδιο ισχύει και για τη χρήση φυτοφαρμάκων.

Η Ε.Ε. προστατεύει τις εισαγωγές προϊόντων που αποδεδειγμένα διαταράσσουν το ανθρώπινο ορμονικό σύστημα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μπλοκάρεται το 40% των εξαγωγών τροφίμων από τις ΗΠΑ προς την Ε.Ε. Με την TTIP αυτά καταργούνται. Στις ΗΠΑ το 90% του βοδινού κρέατος παράγεται με τη χρήση αυξητικών ορμονών που συνδέονται με διάφορα είδη καρκίνου στον άνθρωπο και η επεξεργασία κοτόπουλου και γαλοπούλας γίνεται

με τη χρήση χλωρίου πριν την κατανάλωση, μια πρακτική απαγορευμένη στην Ε.Ε. από το 1997. Οι ΗΠΑ έχουν ζητήσει την άρση αυτών των απαγορεύσεων μέσω του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και τώρα την προωθούν μέσω της ΤΤΙΡ. Να σημειώσουμε και πάλι ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπάθησε στο παρελθόν να άρει αυτές τις απαγορεύσεις, αλλά οπισθοχώρησε μπροστά στην αντίσταση που προέβαλλαν οι κτηνίατροι και το Ευρωκοινοβούλιο.

5. Στη διατλαντική συμφωνία προσβλέπουν και οι μεγάλοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί για να καταργήσουν το ρυθμιστικό πλαίσιο που υιοθετήθηκε μετά την κρίση του 2008.

6. Και μέσα στις τόσες «απελευθερώσεις» να και μια απαγόρευση. Που; Στο δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στην πληροφόρηση και τις ευρεσιτεχνίες. Η συμφωνία για την πνευματική ιδιοκτησία επεκτείνεται στα πνευματικά δικαιώματα, τις ευρεσιτεχνίες και τα εμπορικά σήματα με στόχο τον πλήρη έλεγχο της γνώσης από τη βιομηχανία και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Καταβάλλονται προσπάθειες, παρά το γεγονός ότι στο παρελθόν απορρίφθηκαν, να υποχρεώνονται οι πάροχοι διαδικτυακών υπηρεσιών να παρακολουθούν τις δραστηριότητες των πολιτών στο διαδίκτυο και να καταδίδουν οποιονδήποτε κρίνουν ύποπτο για παραβίαση των κανονισμών περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Τέρμα το κατέβασμα ταινιών και μουσικών. Αλλά η δραματική όψη του μέτρου είναι πως, για παράδειγμα, **απαγορεύεται στις φτωχές χώρες να παρασκευάσουν φτηνά γενόσημα φάρμακα για ασθενείς που τις μαστίζουν (AIDS, ελονοσία, φυματίωση).**

7. Υπάρχει και κερασάκι στην τούρτα. Το σύστημα Επίλυσης Διαφορών Επενδυτή-Κράτους (Investor-State Dispute Settlement, ISDS). Με αυτό αποδίδεται στα υπερεθνικά κεφάλαια νομική υπόσταση ισοδύναμη με εκείνη του κράτους. Η προσάρτηση του ISDS στην ΤΤΙΡ δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αμφισβητούν αποφάσεις κυρίαρχων κρατών και να διεκδικούν από τα κράτη αποζημιώσεις, όταν αυτές οι αποφάσεις επηρεάζουν αρνητικά τα κέρδη τους (εννοείται ότι στις προσφυγές υπολογίζονται και διαφυγόντα κέρδη). Το σύστημα αυτό λειτουργεί ήδη με απαίτηση των ΗΠΑ, οι οποίες το συμπεριλαμβάνουν σε όλες τις διμερείς συνθήκες επενδύσεων που έχουν υπογράψει μέχρι σήμερα (μόνον η Αυστραλία έχει εξαιρεθεί).

Σε αυτά τα νέου τύπου διαιτητικά δικαστήρια οι δικαστές προέρχονται από μια μικρή ομάδα δικηγόρων του εταιρικού δικαίου, διορίζονται κατά περίπτωση και έχουν προσωπικό συμφέρον να αποφαίνονται υπέρ των εταιρειών. Τόσο ωραία! Οι δίκες διεξάγονται κεκλεισμένων των θυρών και οι στρεψοδικίες είναι τόσο συνήθεις που ο θεσμός αμφισβητείται πλέον ακόμη και από τους πάτρωνές του. **Πάνω από 500 προσφυγές έχουν γίνει μέχρι σήμερα εναντίον 95 χωρών και από αυτές οι 400 την τελευταία δεκαετία.** Ο αριθμός των προσφυγών μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερος με δεδομένη τη μυστικότητα που περιβάλλει αυτή τη διαδικασία διαιτησίας. Το αποκορύφωμα της υποκρισίας αλλά και της αναληθσίας στο ζήτημα αυτό το δίνει η βρετανική κυβέρνηση που ανάθεσε στο LSE (London School of Economics) τη διεξαγωγή μελέτης για το εάν συμφέρει ή όχι να προσαρτηθεί η συμφωνία ISDS στη διατλαντική με βάση την ανάλυση κόστους- οφέλους.

<https://www.imerodromos.gr/ttip/>

+ + + + +

Τετάρτη, 11 Μαΐου 2016.

Όλη η «δημοκρατία» της ΤΤΙΡ σε ένα βίντεο.

Ο Ιρλανδός Λουκ «Μινγκ» Φλάναγκαν ανέβασε στα κοινωνικά μέσα ένα βίντεο που αποκαλύπτει όλη τη διαδικασία στην οποία υποβάλλει η Ε.Ε. τους ευρωβουλευτές, πριν αποκτήσουν πρόσβαση στα απόρρητα έγγραφα της ΤΤΙΡ.

Σε αυτά τα μέτρα πρωτοφανούς μυστικότητας και αδιαφάνειας υπάρχουν ακόμα και... σύμβολα που δεσμεύουν τους ευρωβουλευτές να μην αποκαλύψουν στους πολίτες όσα μαθαίνουν. Γνωρίζαμε ότι οι συζητήσεις για την TTIP γίνονταν στο σκοτάδι, αλλά αυτό ξεπερνά κάθε (νοσηρή) φαντασία.

Ο Φλάναγκαν, ευρωβουλευτής της Ενωμένης Αριστεράς, δημοσίευσε το βίντεο¹ την προηγούμενη εβδομάδα, λίγες μόνο μέρες πριν η Greenpeace διαρρεύσει 248 σελίδες από το περιεχόμενο της TTIP, της εμπορικής συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε.

Μετά τη διαρροή κι ενώ οι ευρωπαϊκοί θεσμοί δέχονται σφοδρή κριτική για τις συνθήκες άκρας μυστικότητας που επικρατούν, το Ευρωκοινοβούλιο επέλεξε, αντί να κάνει προσπάθεια για περισσότερη διαφάνεια, να ζητήσει από τον ευρωβουλευτή να κατεβάσει το βίντεο. Η δικαιολογία είναι ότι σε αυτό αναφέρεται το όνομα ενός συνεργάτη άλλου ευρωβουλευτή...

Η διαδικασία, την οποία βλέπουμε μέσα από τα μάτια συνεργάτη του ευρωβουλευτή, είναι η εξής: Όσοι ευρωβουλευτές αποκτούν πρόσβαση οδηγούνται σε ένα συγκεκριμένο δωμάτιο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Υποχρεώνονται να μην έχουν μαζί τους κινητό τηλέφωνο ή οποιαδήποτε ηλεκτρονική συσκευή που θα μπορούσε να καταγράψει το περιεχόμενο της συμφωνίας. Τους δίνεται μόνο ένα μολύβι κι ένα χαρτί.

Στη συνέχεια **μπαίνουν σε ένα δωμάτιο, το οποίο μάλιστα κλειδώνεται**, ενώ η ανάγνωση των εγγράφων γίνεται υπό την συνοδεία ενός «επόπτη» που ελέγχει την τήρηση των κανονισμών. Όπως εξηγεί στο βίντεο η επόπτης του Φλάναγκαν, το άνοιγμα και το κλείσιμο της σφραγισμένης πόρτας θα πρέπει να γίνει «γρήγορα», αλλιώς θα χτυπήσει συναγερμός και θα έρθει η ...ασφάλεια για να μάθει το λόγο της καθυστέρησης. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο Φλάναγκαν δεν κοιτάει έγγραφα υπό διαπραγμάτευση, αλλά κομμάτια της συμφωνίας που έχουν ήδη «κλείσει».

Ίσως όμως το σημαντικότερο (και πιο... τρομακτικό απ' όλα) σημείο του βίντεο είναι άλλο. Ο Φλάναγκαν πριν ξεκινήσει την ανάγνωση των εγγράφων, υποχρεώνεται να υπογράψει ένα «σύμβολο» στο οποίο αναφέρεται ότι εάν δημοσιοποιήσει περιεχόμενο της TTIP, τότε κανένας ευρωβουλευτής δεν θα έχει πρόσβαση ξανά σε αυτά τα έγγραφα. **«Αυτά κάνει η μαφία!» λέει κοιτώντας το σύμβολο μπροστά του. «Υπογράφω ότι δεν θα πω στους πολίτες που με εξέλεξαν, λεπτομερώς τι γνωρίζω»** σχολιάζει στη συνέχεια.

Την ίδια ποινή αντιμετωπίζουν όλοι οι αντιπρόσωποι των πολιτών στο ευρωκοινοβούλιο, αν ο Φλάναγκαν «κρατήσει ακριβείς σημειώσεις», αντιγράψει δηλαδή στις σημειώσεις του τους όρους των κειμένων. Και πάλι, σύμφωνα με το δεύτερο σύμβολο που πρέπει να υπογράψει ο Ιρλανδός ευρωβουλευτής, το μόνο που μπορεί να κάνει στις σημειώσεις του είναι να μεταφέρει «πρόχειρα» τους περίπλοκους νομικούς όρους που συνθέτουν τη μεγαλύτερη (και πιο απειλητική) εμπορική συμφωνία του κόσμου

«Καλωσήρθατε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Καλωσήρθατε στην καρδιά της Ευρώπης» λέει ο Φλάναγκαν λίγο πριν αποχωρήσει.

Πηγή: The press project, <http://fadomduck2.blogspot.gr/2016/05/ttip.html>

+ + + + +

¹ https://youtu.be/DTN_CFO4nkc

3 Φεβ. 2019.

Αναζήτηση νέων κερδών για τα μονοπώλια από τη ζώνη ελεύθερου εμπορίου ΕΕ – Ιαπωνίας (JEFT).

Την 1η Φεβρουαρίου 2019 ΕΕ και Ιαπωνία «εγκαινίασαν» τη μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο. Με την εφαρμογή της εμπορικής συμφωνίας, που υπεγράφη το 2018, καταργούνται οι φόροι στο 90% των ευρωπαϊκών εξαγωγών στην Ιαπωνία.

Η συμφωνία αναμένεται να επιφέρει τεράστια κέρδη τόσο στα ευρωπαϊκά μονοπώλια, όσο και στους Ιαπωνικούς επιχειρηματικούς κολοσσούς...

Να σημειωθεί ότι ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, σε μια προσπάθεια να ενισχύσει την εγχώρια παραγωγή του Αμερικάνικου κεφαλαίου, ακύρωσε τα σχέδια για μια ζώνη ελεύθερου εμπορίου ΗΠΑ και ΕΕ (TTIP), ενώ παράλληλα αποχώρησε από τη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου Ειρηνικού (TPP)...

<https://www.imerodromos.gr/anazitisi-neon-kerdon-gia-ta-monopolia-apo-ti-zoni-eleytheroy-emporioy-ee-iaponias/>

+ + + + +

Η Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου της Βορείου Αμερικής (NAFTA).

Αξίζει να δούμε τι απέδωσαν ανάλογες συμφωνίες για την «απελευθέρωση» του εμπορίου, όπως η Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου της Βορείου Αμερικής (NAFTA),² η οποία συμπλήρωσε ήδη εικοσιένα χρόνια.

Τα «μεγάλα λόγια»

Η NAFTA είχε υπογραφεί από τις ΗΠΑ, τον Καναδά και το Μεξικό και **τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994**. Τότε, οι υποστηρικτές της, θιασώτες του «ελεύθερου εμπορίου» μιλούσαν για μια συμφωνία που θα οδηγούσε στην άνοδο του εμπορίου, την τόνωση της ανάπτυξης, τη δημιουργία χιλιάδων θέσεων εργασίας και τη μείωση της παράνομης μετανάστευσης.

Η «Ουάσινγκτον Ποστ», στις 14/9/1993, εξέφραζε το θαυμασμό της για μια «σειρά νέων ευκαιριών και οφελών, που προσφέρει η NAFTA», η «Γουόλ Στριτ Τζόρναλ», στις 7/8/1992, δήλωνε τη χαρά της «με την ιδέα της ωφέλειας για τους καταναλωτές από τη μείωση των τιμών σε ένα ευρύ φάσμα προϊόντων», ενώ η «Λος Άντζελες Τάιμς», στις 29 Μαΐου 1993, εκτιμούσε ότι «η NAFTA θα δημιουργήσει πολύ περισσότερες θέσεις εργασίας απ' αυτές που θα καταστρέψει».

Όλες αυτές οι αίσιες προβλέψεις αφορούσαν μια εμπορική συμφωνία, που διέφερε σημαντικά από τις προηγούμενες. Μέχρι τότε, οι εμπορικές συμφωνίες είχαν ως αντικείμενο τη μείωση των τελωνειακών εμποδίων (φόροι, δασμοί, κλπ.) και την αύξηση των ποσοστώσεων εισαγωγής. Με τη NAFTA, όμως, άλλαζαν τα δεδομένα, ισοπεδωνόταν κάθε εμπόδιο στην «ελεύθερη» κίνηση των εμπορευμάτων, ενώ **σχηματιζόταν ένα ισχυρότατο πλαίσιο προστασίας των επενδυτών, αφού τους έδινε τη δυνατότητα να παρακάμπτουν τις εθνικές πολιτικές** σχετικά με τις αμοιβές, την ασφάλιση και τα εργασιακά δικαιώματα των εργαζομένων.

Ας δούμε λοιπόν τώρα ποια είναι η απόσταση που χωρίζει τις προβλέψεις από την πραγματικότητα.

² Στοιχεία για το παρόν άρθρο, αντλήσαμε από το άρθρο της Lori M. Wallach, διευθύντριας του Public Citizen's Global Trade Watch, στη «Le Monde Diplomatique» (Ιούνιος 2015).

Το 1993, οι οικονομολόγοι Gary Hufbauer και Jeffrey Schott του Peterson Institute for International Economics, εκτιμούσαν ότι η NAFTA θα οδηγούσε σε αύξηση των εμπορικών συναλλαγών με το Μεξικό και τον Καναδά, με αποτέλεσμα τη δημιουργία **170.000 θέσεων εργασίας ως το τέλος του 1995**. Σε λιγότερο από δύο χρόνια μετά από αυτές τις εντυπωσιακές δηλώσεις, ο Hufbauer παραδέχθηκε ότι η επίδραση της NAFTA στην απασχόληση ήταν κοντά στο μηδέν...

Οι βιομηχανίες... μετακομίζουν

Η απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, εμπορευμάτων, εργατικού δυναμικού και υπηρεσιών, συστατικό στοιχείο της NAFTA, είχε ως συνέπεια την μαζική μετεγκατάσταση βιομηχανιών από τις ΗΠΑ στο Μεξικό, όπου έβρισκαν φθηνότερα εργατικά χέρια. Ιδιαίτερα μεγάλος ήταν ο αριθμός των βιομηχανιών παραγωγής τροφίμων που εγκατέλειψαν τις ΗΠΑ και εγκαταστάθηκαν στο Μεξικό, όχι μόνο για τα φθηνότερα εργατικά χέρια, αλλά και εξαιτίας ενός ακόμη λόγου: των μειωμένων στάνταρ ασφαλείας των προϊόντων που ίσχυαν στο Μεξικό σε σχέση με τις ΗΠΑ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1994 (χρονιά εφαρμογής της Συμφωνίας) μόνο μια μεξικάνικη εταιρία παραγωγής βοείου κρέατος είχε δικαίωμα εξαγωγής στις ΗΠΑ. Είκοσι χρόνια μετά οι εισαγωγές βοείου κρέατος στις ΗΠΑ, από το Μεξικό και το Καναδά, αυξήθηκαν κατά 133%, ωθώντας στη χρεοκοπία χιλιάδες μικρομεσαίους Αμερικανούς κτηνοτρόφους.

Θεαματική ήταν εξάλλου η πορεία του εμπορικού ελλείμματος των ΗΠΑ με το Μεξικό και τον Καναδά, το οποίο από 27 δις δολάρια το 1993, εκτινάχθηκε στα 177 δις το 2013! Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Ινστιτούτου Οικονομικής Πολιτικής των ΗΠΑ, η αύξηση του ελλείμματος στο εμπορικό ισοζύγιο με το Μεξικό είχε (από το 1994 ως το 2010) ως αποτέλεσμα την απώλεια 700.000 θέσεων εργασίας.

Ανεργία και φτώχεια

Όμως, δεν μειώθηκε μόνο ο αριθμός των θέσεων εργασίας, αλλά και η ποιότητα τους. Οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία, που έχασαν τη δουλειά τους, στράφηκαν στο ήδη κορεσμένο κλάδο των υπηρεσιών, όπου οι αμοιβές ήταν μικρότερες και οι συνθήκες πιο επισφαλείς. Αυτή η στροφή είχε ως αποτέλεσμα την πίεση στο ύψος των μισθών. Σύμφωνα με το Γραφείο Στατιστικών της Εργασίας η μείωση του μέσου μισθού στις υπηρεσίες ξεπέρασε το 20%. Βάσει των παραπάνω, γνωρίζοντας ότι ο μέσος Αμερικανός εργαζόμενος έχει ετήσιο εισόδημα 47.000 δολάρια η απώλεια που υπέστη ήταν 10.000 δολάρια. Αυτό εξάλλου εξηγεί γιατί ο μέσος μισθός στις ΗΠΑ παραμένει στάσιμος εδώ και είκοσι χρόνια, ενώ σημειώθηκε μεγάλη αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας.

Ένα άλλο επιχείρημα των υποστηρικτών της NAFTA, ήταν ότι από την εφαρμογή της θα μειωθούν οι τιμές σε σειρά εισαγόμενων προϊόντων και απ' αυτήν την εξέλιξη θα ωφεληθούν οι Αμερικανοί εργαζόμενοι. Όμως, όπως αποδείχθηκε η αύξηση των εισαγωγών δεν συνοδεύθηκε από μείωση τιμών. Για παράδειγμα στον τομέα των τροφίμων, παρά τον τριπλασιασμό των εισαγωγών από το Μεξικό και τον Καναδά, οι ονομαστικές τιμές των βασικών προϊόντων στις ΗΠΑ αυξήθηκαν (στο διάστημα 1994 ως 2014) κατά 67%, ενώ οι πραγματικοί μισθοί μειώθηκαν κατά 12,2%...

Το καλαμπόκι που... «σκοτώνει»

Βεβαίως δεν ήταν μόνον οι Αμερικανοί εργαζόμενοι που υπέστησαν τις καταστροφικές συνέπειες από τη NAFTA. Παραδείγματος χάριν, η «απελευθέρωση» των εξαγωγών είχε ως συνέπεια να πλημμυρίσει το Μεξικό από το φθηνό (λόγω κρατικών επιδοτήσεων και εντατικής καλλιέργειας) αμερικάνικο καλαμπόκι.

Αν σκεφθεί κανείς ότι το καλαμπόκι είναι η βάση της διατροφής του πληθυσμού στο Μεξικό, τότε μπορεί να καταλάβει γιατί αυτή η εξέλιξη οδήγησε σε αποσταθεροποίηση της αγροτικής οικονομίας της χώρας. Εκατομμύρια αγρότες υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις καλλιέργειες τους για να γίνουν εργάτες γης με πολύ μικρότερο εισόδημα, η να αναζητήσουν την τύχη τους, περνώντας τα σύνορα (νόμιμα, ή παράνομα), στις ΗΠΑ.

Φούντωσε η μετανάστευση

Ο Κάρλος Σαλίνας, πρόεδρος του Μεξικού το 1994, υποστήριζε ότι η NAFTA θα οδηγούσε στη μείωση των μεταναστών, οι οποίοι κατά κύματα εγκατέλειπαν τη χώρα, για να αναζητήσουν μια καλύτερη τύχη στις γειτονικές ΗΠΑ. «Το Μεξικό προτιμά να εξάγει τα προϊόντα του, αντί τους πολίτες του», έλεγε ο Σαλίνας και συμπλήρωνε ότι με τη NAFTA «οι γείτονες μας έχουν δύο επιλογές: είτε να φιλοξενήσουν τις μεξικάνικες ντομάτες, είτε τους Μεξικανούς μετανάστες, οι οποίοι θα καλλιεργήσουν τις ντομάτες στις ΗΠΑ...». Και ιδού το αποτέλεσμα: το 1993 είχαν μεταναστεύσει «νομίμως» στις ΗΠΑ 370.000 μετανάστες, το 2000 έφτασαν τους 770.000. Ενώ, σύμφωνα με τα στοιχεία των Αμερικανικών αρχών, το 1993 ζούσαν «παρانونίμως» στις ΗΠΑ 4.800.000 Μεξικανοί, ενώ το 2012 έφθαναν τα 11.700.000!

Το ψωμί... ψωμάκι

Παράλληλα, η τιμή της τορτίγιας, του μεξικάνικου ψωμιού, αυξήθηκε από το 1994 ως το 2004 κατά 279%! Μέσα σε είκοσι χρόνια οι τιμές των βασικών προϊόντων επταπλασιάστηκαν ενώ ο κατώτατος μισθός τετραπλασιάστηκε. Ενώ η NAFTA υποσχόταν να τους φέρει ευημερία, τελικά το 50% των Μεξικανών ζει σήμερα κάτω από το όριο της φτώχειας.

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι κατά την εικοσαετία εφαρμογής της NAFTA (1994-2014) το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Μεξικού αυξήθηκε μόνο κατά 24%. Σημειώνεται ότι την εικοσαετία 1960-1980 η αντίστοιχη αύξηση ήταν 102%. Πράγμα που σημαίνει ότι αν το Μεξικό συνέχιζε με εκείνο το ρυθμό θα είχε σήμερα ένα βιοτικό επίπεδο ανάλογο των ευρωπαϊκών χωρών...

<https://www.imerodromos.gr/ttip-nafta/>

Σημ. Η Βόρειο-Αμερικανική Ένωση, στα πρότυπα της ΕΕ, με μία κεντρική Τράπεζα που θα έκοβε και έλεγχε το χρήμα θα βόλευε καλύτερα τους Τραπεζίτες!

Εκτυπώσιμο: <https://www.imdleio.gr/diaf/2021/TTIP-mafia.pdf>